

Zmiany w prawie cywilnym

Termin w prawie cywilnym nie może już skończyć się w sobotę

Zgodnie z art. 165 § 1 kodeksu postępowania cywilnego (dalej: kpc), terminy do wykonania czynności, takich jak np. złożenie pisma na wezwanie sądu, oblicza się według prawa cywilnego. Te – do końca 2016 r. – stanowiły, że jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy, termin upływa dnia następnego. Termin mógł więc upływać w sobotę, która – wbrew temu, jakby się mogło wydawać – nie jest dniem wolnym ustawowo od pracy.

Od stycznia br. termin do wykonania czynności nie może już przypadać w sobotę. W takich wypadkach termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy (art. 115 kodeksu cywilnego – dalej: kc). Z uwagi na zdarzające się w praktyce pomyłki w liczeniu terminu warto jednak podkreślić, iż przy obliczaniu terminu uwzględnia się wszystkie dni (a więc także te ustawowo wolne od pracy i soboty), a nie tylko dni robocze.

Wyrok w sprawie cywilnej może zapaść bez rozprawy

Zgodnie z ogólną zasadą, wydanie wyroku przez sąd I instancji następuje po uprzednim rozpoznaniu sprawy na rozprawie.

Od 8 września 2016 r. sąd ma możliwość rozpoznania sprawy także na posiedzeniu niejawnym (czyli bez udziału stron). Sąd może skorzystać z tej możliwości, w następujących przypadkach:

- 1) gdy pozwany uzna powództwo lub
- 2) gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów sąd uzna, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W tym ostatnim przypadku rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym nie będzie jednak dopuszczalne, jeżeli którakolwiek ze stron w pierwszym piśmie procesowym złoży wniosek o przeprowadzenie rozprawy (art. 148¹ kpc).

Celem opisywanej regulacji jest realizacja zasady szybkości postępowania cywilnego. W praktyce powyższe rozwiązanie znajdzie zastosowanie w tych sprawach, w których do rozstrzygnięcia sprawy i wydania wyroku wystarczające będą złożone przez strony dowody z dokumentów. Skorzystanie z rozpoznawania sprawy na posiedzeniu niejawnym będzie też zasadne w przypadkach skutecznego zgłoszenia przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia lub zarzutu potrącenia.

źródło: ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego

Wybrane bieżące orzecznictwo

Ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego „500+”: Rozstrzygnięcie, czy w konkretnym przypadku występuje opieka naprzemienna, należy do organów decydujących o przyznaniu świadczenia.

Zgodnie z art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, w przypadku, gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców rozwiedzionych lub żyjących w separacji, czy też żyjących w rozłączeniu, dziecko zalicza się jednocześnie do członków rodzin obojga rodziców. Zdaniem WSA ocena, czy dziecko należy do rodziny każdego z rodziców zależy od tego, czy dziecko faktycznie przebywa u każdego z nich względnie po równo. Fakt, że miejsce zamieszkania dziecka jest ustalone w orzeczeniu sądowym przy jednym z rodziców, pozostaje dla tej oceny bez znaczenia.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 21 grudnia 2016 r. III SA/Gd 1003/16

Przesłanki miarkowania kary umownej: Karę umowną, o której mowa w art. 484 kc, można uważać za rażąco wygórowaną, jeżeli kara umowna równa się bądź zbliżona jest do wysokości wykonanego z opóźnieniem zobowiązania, w związku z którym ją zastrzeżono.

Miarkowanie kary umownej, które polega na jej zmniejszeniu do wartości symbolicznej, pozbawia sensu celu, dla którego kara ta została ustanowiona na podstawie zgodnej woli stron. Z drugiej jednak strony wysokość kary umownej nie może być porównywalna do wysokości wykonanego świadczenia. Sąd Apelacyjny wskazuje ponadto, że gdy kara umowna zastrzeżona na wypadek odstąpienia od umowy jest niższa od kary za opóźnienie w wykonaniu świadczenia, to wykonanie tego świadczenia przestaje w istocie być opłacalne. W takich okolicznościach miarkowanie kary umownej za opóźnienie jest również zasadne.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 12 stycznia 2017 r., V ACa 492/16

Opracowanie: Ewa Koper – adwokat

Jesteśmy w posiadaniu pełnych danych związanych ze sprawami omawianymi w niniejszej publikacji.

Newsletter dostarczany jest bezpłatnie, w szczególności Klientom kancelarii. Treść publikacji nie jest formą doradztwa prawnego.

